

2023: een nat jaar dat best meeviel

Elk jaar blikken we in dit themanummer biologische teelt terug op het voorbije seizoen op het Proefbedrijf Biologische Landbouw van Inagro. Een slagkrachtige organisatie en een robuuste rotatie zorgden ervoor dat we het natte voorjaar 2023 toch behoorlijk goed doorkwamen. Half mei sloeg het weer om en werd het zeer droog. Dit was een ideaal scenario voor de mechanische onkruidbestrijding.

Kolen volgen in de rotatie op het proefbedrijf na granen waarin een divers samengestelde groenbemester wordt gezaaid. Hierdoor verzekeren we in het voorjaar een goede bodemstructuur voor de kolen.

De klimaatverandering laat zich voelen en daagt onze bedrijfsvoering uit. Het voorjaar 2023 leek beloftevol te starten. Eind februari konden we het veld op om zomergranen te zaaien en om enkele groenbemesters een eerste klop te geven. Dit was buiten de maartse buien en aprilse grillen gerekend. Dankzij een slagkrachtige bedrijfsorganisatie en een robuuste rotatie konden we tussen de buien door het meest dringende werk doen en bleef de achterstand in het voorjaar beperkt. Het systeem van vaste rijpaden en niet-kerende grondbewerking dat we sinds 2016 toepassen, was best uitdagend, maar bleek tegelijk een grote meerwaarde. Half mei sloeg het weer om en werd het zeer droog. Dit was een ideaal scenario voor de mechanische onkruidbestrijding. Een nieuwe regenperiode vanaf eind juli zorgde voor een kiemgolf aan onkruid die we met een strakke aanpak de baas bleven. Vanaf half oktober begon de natste winter ooit. De preioogst verliep moeilijk en laat wellicht sporen na voor het komende seizoen.

Strategisch grof werk in nat voorjaar levert mooie bloemkool

Kolen volgen in onze rotatie na granen waarin een divers samengestelde groenbemester wordt gezaaid. Hierdoor verzekeren we in het voorjaar een goede bodemstructuur voor de kolen. Dit was in 2023 een belangrijke succesfactor. De vorst en een vroege ondiepe bodembewerking begin maart zorgden ervoor dat de groenbemester in grote mate werd vernietigd. Op 19 april, met de planten op het erf en nieuwe regen in het vooruitzicht, schakelden we snel: resten groenbemester klepelen en ondiep losrijden met precisiecultivator, stalmest uitrijden, ondiepe bodembewerking (15 cm) met cultivator en planten. Door onze vaste rijpaden wordt niet gereden waar we planten en bleef structuurschade beperkt. Om een goede start te borgen, gaven we 750 kg OPF 12-0-5 mee bij het planten. Dit is iets meer dan we gewoon zijn. Keerzijde van deze impulsieve actie was dat het 'winteronkruid'

niet volledig was opgekuist bij het planten en behoorlijk wat straatgras, vogelmuur en kamille kon doorgroeien tot groot onkruid. Op 16 mei werd een eerste keer vlak geschoffeld. Een week later werd de boel dichtgegooid met een forse aanaardbewerking. Ondanks deze moeilijke teeltomstandigheden konden we mooie bloemkool oogsten.

Voor de volgteelt broccoli volgden we dezelfde strategie. De gewasresten van de bloemkolen werden geklepeld en ondiep doorgesneden met de precisiecultivator. Op 5 juli maakten we de grond tot op ongeveer 15 cm los met de cultivator om voldoende losse grond te hebben en werd geplant. Deze ervaring geeft aan dat bij een goede bodemstructuur een diepe bodembewerking voor kolen in principe niet nodig is.

Moeilijk preiseizoen eindigt in de modder

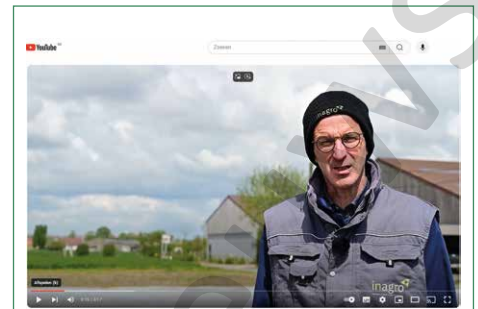
Prei volgt in de rotatie na grasklaver. Vooral voor de vroege herfstprei, die begin mei wordt geplant, is het een uitdaging om de grasklaver voldoende te vernietigen. Begin maart konden we het stuk waar de vroege herfstprei zou komen, al een eerste keer bewerken met de precisiecultivator en rotoreg. Maar het gras groeide terug aan in de natte weken die volgden. Om half mei een goed plantbed te verzekeren, grepen we daarom uitzonderlijk naar de ekploeg en werd 15 cm diep geploegd. Voor de volgende plantingen werd de grasklaver op 4 mei vernietigd met de mulchfrees die Inagro verhuurt. Wellicht was het nog net te nat en reden we iets te snel. De frees nam grote happen die we nadien moeilijk fijn kregen. Eind mei werd Krypton geplant voor de

Biovelddag op 19 juni

De voorjaarseditie van de biovelddag op het Proefbedrijf Biologische Landbouw van Inagro gaat dit jaar door op woensdag 19 juni. Tijdens een rondgang door het veld maak je kennis met de proefveldwerking en met de biologische bedrijfsvoering. De demonstratie mechanische onkruidbestrijding in ruggenteelten, die oorspronkelijk gekoppeld was aan de biovelddag, wordt omwille van het natte voorjaar uitgesteld naar woensdag 3 juli. Beide activiteiten komen in aanmerking voor de fyto-licentie. Meer info op www.inagro.be/agenda en in de agenda op pagina 45 in dit nummer. ■

Intensief wieden was ook in 2023 nodig om de gewassen onkruidvrij te houden.

Volg ons op YouTube

Wil je het reilen en zeilen op het Proefbedrijf Biologische Landbouw van Inagro opvolgen, volg dan onze reeks Bio@inagro op het YouTube-kanaal van Inagro. Maandelijks maken we een digitaal rondje langs de verschillende percelen.

industrie. Het planten lukte op zich behoorlijk zonder ploegen. Maar we verloren nadien te veel planten bij de onkruidbestrijding met de wiedege door stropende resten van de graszode. Tegen begin juni en enkele bewerkingen met de precisiecultivator en rotoeg later was de zode meer verteerd en konden we een aanvaardbaar plantbed creëren.

De onkruidbestrijding gebeurde zoals gewoonlijk door een combinatie van intensief wieden en tussentijds schoffelen. De regen eind juli zorgde voor een massale kieming van knopkruid. Gelukkig konden we tegen die tijd beginnen met aanaarden.

Op zich was 2023 best een groeizaam jaar. Toch nam sleet vanaf september snel toe. Wellicht waren we dit jaar te voorzichtig met de stikstofbemesting. Bij een tussentijds N-monster halfweg de teelt was nog zo'n 100 kg nitraatstikstof beschikbaar in de laag 0-60 cm. De potentiële mineralisatie uit bodemorganische stof, grasklaver en stalmest bleef uit. In november bedroeg het nitraatresidu minder dan 50 kg nitraat in de laag 0-90 cm. De natte winter verzwakte de prei verder en zorgde ook voor moeilijke oogstomstandigheden. Wellicht laat dit zijn sporen na in komend seizoen. De afzet liep in het najaar moeilijker dan verwacht, waardoor de herfstprei snel overrijp werd. Na Nieuwjaar herpakte de markt. Met wat pelwerk konden we met Oslo een mooi product leveren. In de aanliggende proeven oogstten we gemiddeld 35 ton/ha in het najaar en 25 ton/ha in de winter.

Onkruid in knolselder vergt aandacht tot laat in het seizoen

Knolselder en wortelen volgen na prei in de rotatie. Tijdens de vorst konden we het preiperceel al een eerste keer ondiep optrekken met de cultivator. In mei deden we tussen de buien door een drietal bewerkingen met de precisiecultivator om het winteronkruid aan te pakken en werd 30 ton stalmest/ha uitgedreden. Op 18 mei werd de grond plantklaar gemaakt met de Dent Michel diepwoeler en de rotoeg en werd geplant. We kozen terug voor

het ras Markiz. De achterstand ten gevolge van het natte voorjaar werd zodoende beperkt. Anders dan vorige jaren gaven we geen OPF mee bij het planten. De bodemanalyse gaf aan dat er voldoende stikstof beschikbaar was. Ook verder in het seizoen was geen bijbemesting nodig.

De droge omstandigheden tot eind juli waren gunstig voor de mechanische onkruidbestrijding. Ongeveer wekelijks werd gewiedegd op klein onkruid. Eind juni werd een keer geschoffeld. De regen vanaf eind juli zorgde voor een

Omdat we half september hoge vangsten van wortelvlieg telden, werd beslist om de wortelen op 6 oktober vervroegd te rooien.

kiemgolf van vooral knopkruid. Tussen de rijen werd tot eind september geschoffeld. Zes september werd een laatste keer vollefelds gewiedegd. Door steeds in dezelfde richting te eggen, bleef de schade aan het blad binnen de perken.

Door het natte najaar werd de oogst voortdurend uitgesteld. In november ging het loof snel achteruit door de bladvlekkenziekte. De vorstprik begin december gaf hierdoor aanleiding tot lichte schade in de schil. Uiteindelijk konden we tussen Kerstmis en Nieuwjaar rooien. Op basis van de oogst van een aantal proeven schatten we de opbrengst op 50 à 60 ton/ha.

Derde vlucht wortelvlug zet aan tot tijdige oogst

Ook in de wortelen was het wachten tot half mei om onder goede omstandigheden de ruggen te kunnen trekken. Een strakke wind deed de ruggen meteen indrogen. Op 26 mei werd een eerste keer geïrrigeerd om zoveel mogelijk onkruid in het vals zaaibed te laten kiemen. Op 6 juni zaaiden we het ras Norway. Na zaai bleef er een strak drogende wind en waren vier beurten van telkens 10 liter water nodig om een goede opkomst te bewerkstelligen.

Op 12 juni, net voor opkomst, werd een tweede keer gebrand. Eind juni schoffelden we op de rug. Dankzij de bandzaai kunnen we de schoffelmessen strak afstellen. Nadien volgden nog een drietal bewerkingen tussen de ruggen. Met ongeveer 200 uur per ha kwamen we uit op een gemiddelde arbeidsbehoefte voor het manueel wiewerk.

Langs het perceel werden gele plakvallen geplaatst om de vluchten van de wortelvlug op te volgen. Omdat we half september hoge vangsten telden, werd beslist om de wortelen vervroegd te rooien op 6 oktober. Door het groeizame weer hadden we toen al een mooie opbrengst en sortering. Dankzij de wortelvlug waren onze wortelen in goede omstandigheden gerooid vóór de regen die vanaf half oktober met bakken uit de lucht viel.

L. Delanote & T. Decuypere

Inagro, Rumbeke-Beitem